

FACULTY OF HUMANITIES & RELIGIOUS STUDIES

SYLLABUS

FOR

M.A. RELIGIOUS STUDIES (SEMESTER: I–IV)

Examinations: 2015–16

**GURU NANAK DEV UNIVERSITY
AMRITSAR**

- Note: (i) Copy rights are reserved.
Nobody is allowed to print it in any form.
Defaulters will be prosecuted.
- (ii) Subject to change in the syllabi at any time.
Please visit the University website time to time.

M.A. RELIGIOUS STUDIES (SEMESTER-I)
COURSE-I
ORIGIN AND DEVELOPMENT OF RELIGION

Time: 3 Hours

Max. Marks: 100

Instructions for the Paper Setters:

There will be five units i.e. I, II, III, IV, V. The units I to IV shall contain two questions. Students are required to answer at least one question from each unit. Each question will carry 15 marks. Unit V is compulsory. There will be ten 10 short answer questions, covering the whole syllabus. Each question will comprise of 4 marks.

UNIT-I

Origin and Development of Religion

1. Religion: Definition, Nature and Scope
2. Evolutionary Theory
3. Functional Theory

UNIT-II

Forms of Primitive Religion

1. Animism and Fetishism
2. Mana, Totem and Taboo
3. Myth and Magic

UNIT-III

Religious Practices

1. Religious Pilgrimage
2. Religious Specialists : Shamans, Priests and Witches
3. Religious Festivals

UNIT-IV

Religions of Selected World Civilizations

1. Indus Valley Civilization
2. Egyptian Civilization
3. Roman Civilization

UNIT-V

Ten Short Answer Questions

M.A. RELIGIOUS STUDIES (SEMESTER-I)

Suggested Readings:

English Books:

1. Greig, J.C.C., *Religions of Mankind: Today & Yesterday*, Fortrees Press, Philadelphia, 1967.
2. Jevous, Frank Byron, *The History of Religion*, Orient Publication, Delhi, 1985.
3. Leach, Edmund, *The Structural Study of Myth and Totemism*, Tavistock Publication Ltd., London. 1968.
4. Noss, John B., *Man's Religions*, Macmillan Publishing Co., New York, 1984.
5. Redin Paul, *Primitive Religion*, Dover Publication, New York, 1957.
6. Smart, Ninian, *The Religious Experience of Mankind*, William Collins Sons & Co. Ltd., Glasgow, 1969.

Punjabi Books:

ਤਾਲਿਬ, ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ, *ਧਰਮ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਤੇ ਵਿਕਾਸ*, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1984.

Hindi Books:

1. ਸਿਨ੍ਹਾ, ਹਰੇਂਦ ਪ੍ਰਸਾਦ (ਡਾ.) *ਧਰਮ-ਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ*, ਮੋਤੀਲਾਲ ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ, ਦਿੱਲੀ, ੧੯੮੫.
2. ਤੋਕਾਰੇਵ, ਸ., *ਧਰਮ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ*, ਪ੍ਰਗਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਮਾਸਕੋ, ੧੯੮੬.
3. ਮਸੀਹ ਯਾਕੂਬ, *ਸਮਾਨਧਰਮ-ਦਰਸ਼ਨ*, ਮੋਤੀਲਾਲ ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ, ਦਿੱਲੀ, 1985.

M.A. RELIGIOUS STUDIES (SEMESTER-I)**COURSE-II
VEDIC TRADITION****Time: 3 Hours****Max. Marks: 100****Instructions for the Paper Setters:**

There will be five units i.e. I, II, III, IV, V. The units I to IV shall contain two questions. Students are required to answer at least one question from each unit. Each question will carry 15 marks. Unit V is compulsory. There will be ten 10 short answer questions, covering the whole syllabus. Each question will comprise of 4 marks.

UNIT-I**Vedas**

1. Introduction to Vedas
2. Theology
3. Rituals

UNIT-II**Upanishads**

1. Brahman
2. Atman
3. Mukti

UNIT-III**Puranas**

1. Puranas: An Introduction
2. Philosophical Aspects
3. Cultural Aspects

UNIT-IV**Epics and Bhagavad Gita**

1. Ramayana
2. Mahabharata
3. Bhagavad Gita

UNIT-V**Ten Short Answer Questions**

M.A. RELIGIOUS STUDIES (SEMESTER-I)

Suggested Readings:

English Books:

1. Balbir Singh, *The Conceptual Framework of Indian Philosophy*, The Macmillan Co. of India, New Delhi, 1976.
2. Barth, A., *Religions of India*, S. Chand & Co., New Delhi, 1969.
3. Bhattacharya, H., (ed), *The Cultural Heritage of India*, Vols. I & II, The Rama Krishna Mission, Calcutta, 1969.
4. Dasgupta, S.N., *A History of Indian Philosophy*, Vol. I, Cambridge University Press, New York, 1969.
5. Hiriyanna, H., *Outlines of Indian Philosophy*, George Allen & Unwin Ltd., London, 1931.
6. Hume, R.E., *The Thirteen Principal Upanishads*, Oxford University Press, New York, 1975.
7. Keith, A.B., *The Religion and Philosophy of Vedas and Upanishads*, Moti Lal Banarsi Dass, New Delhi, 1970.
8. Radhakrishnan, S., *Indian Philosophy*, Vol. I, George Allen & Unwin, London, 1971.

Hindi Books:

1. ਗੁਪਤਾ, ਐਸ.ਐਨ.ਦਾਸ, *ਭਾਰਤੀ ਦਰਸ਼ਨ ਕਾ ਇਤਿਹਾਸ*, ਭਾਗ 5, ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਿੰਦੀ ਗ੍ਰੰਥ ਅਕਾਦਮੀ, ਜੈਪੁਰ, 1973
2. ਨਿਰਾਕਾਰੀ, ਆਰ.ਡੀ., *ਭਾਰਤੀ ਦਰਸ਼ਨ*, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1994.
3. ਰਾਧਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ, *ਭਾਰਤੀ ਦਰਸ਼ਨ*, ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ, ਰਾਜਪਾਲ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, ਦਿੱਲੀ, 1973.

M.A. RELIGIOUS STUDIES (SEMESTER-I)**COURSE-III
JAINISM AND BUDDHISM****Time: 3 Hours****Max. Marks: 100****Instructions for the Paper Setters:**

There will be five units i.e. I, II, III, IV, V. The units I to IV shall contain two questions. Students are required to answer at least one question from each unit. Each question will carry 15 marks. Unit V is compulsory. There will be ten 10 short answer questions, covering the whole syllabus. Each question will comprise of 4 marks.

UNIT-I**Jainism: Metaphysics**

1. Jiva and Ajiva
2. Nayavada and Syadavada
3. Salvation: Nature and Methods

UNIT-II**Jainism: Epistemology and Ethics**

1. Jain Epistemology
2. Jain Psychology
2. Jain Ethics

UNIT-III**Buddhism: Different Schools**

1. Madhyamarga and Astangmarga
2. Different Schools of Philosophy
3. Major Sects (Hinayana and Mahayana)

UNIT-IV**Buddhism: Metaphysics and Ethics**

1. Process Ontology, Theory of Dependent Origination and Impermanence
2. Noble Truths
3. Nirvana: Nature and Methods

UNIT-V**Ten Short Answer Questions**

M.A. RELIGIOUS STUDIES (SEMESTER-I)

Suggested Readings:

English Books:

- 1 *Buddhism*, Punjabi University, Patiala, 1969.
- 2 David-Neel, Alexander, *Buddhism - Its Doctrines and Its Methods*, B.I. Publications, Great Britain.
- 3 David, Thys, *Buddhism*, Indological Book House, Varanasi, 1973.
- 4 Gopalan, S., *Outlines of Jainism*, Wiley Western Ltd., New Delhi, 1975.
- 5 Hamphreys, Christmas, *Buddhism*, 3rd Edition, Penguin Books, 1987.
- 6 *Jainism*, Punjabi University, Patiala, 1973.
- 7 Nathmal Tatia, Muni Mahandra Kumar, *Aspects of Jain Monasticism: Today and Tomorrow*, Printers and Publishers, New Delhi, 1981.
- 8 Richard, A. Gard (ed), *Buddhism*, Prentice Hall, International, London, 1961.
- 9 Stevenson, S., *The Heart of Jainism*, Munshi Ram Manohar Lal, New Delhi, 1979.
- 10 Ramakrishna Puligandla, *Fundamentals of Indian Philosophy*, Printworld, New Delhi, 2005.
- 11 S. Chatterjee & Datta, *An Introduction to Indian Philosophy*, University of Calcutta, 1984.
- 12 ਆਰ.ਡੀ.ਨਿਰਾਕਾਰੀ, *ਭਾਰਤੀ ਦਰਸ਼ਨ*, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1994.

ਪੰਜਾਬੀ:

1. ਅਮੋਲ,ਸ.ਸ., ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1985
2. ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਥ ਗੁਪਤਾ, ਭਾਰਤੀ ਦਰਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 1974.
3. ਜੋਸ਼ੀ, ਐਲ.ਐਮ.ਸੰਪਾ. (ਜੋਧ ਸਿੰਘ), ਵਿਸ਼ਵ ਧਰਮ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1971।
4. ਨਿਰਾਕਾਰੀ, ਆਰ.ਡੀ., *ਭਾਰਤੀ ਦਰਸ਼ਨ*, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1994.

M.A. RELIGIOUS STUDIES (SEMESTER-I)**COURSE-IV
JUDAISM AND CHRISTIANITY****Time: 3 Hours****Max. Marks: 100****Instructions for the Paper Setters:**

There will be five units i.e. I, II, III, IV, V. The units I to IV shall contain two questions. Students are required to answer at least one question from each unit. Each question will carry 15 marks. Unit V is compulsory. There will be ten 10 short answer questions, covering the whole syllabus. Each question will comprise of 4 marks.

UNIT-I**Origin and Development**

1. Early History of the Jews
2. Moses : Life and Mission
3. Prophetic Tradition and Its Impact

UNIT-II**Jewish Beliefs and Practices**

1. Old Testament
2. Covenant and Relationship with God
3. Jewish Rituals and Festivals

UNIT-III**Christianity**

1. Jesus Christ and His Mission
2. New Testament
3. Doctrine of Trinity

UNIT-IV**Origin and Development of the Christian Church**

1. Early Church
2. Sacraments
3. Emergence of Protestant Movement.

UNIT-V**Ten Short Answer Questions**

M.A. RELIGIOUS STUDIES (SEMESTER-I)

Suggested Readings:

English Books:

1. Campbell, D.B.J., *The Old Testament for Modern Reader*, John Murray, London, 1972.
2. *Christianity*, Punjabi University, Patiala, 1969.
3. Fellows, Ward J., *Religions: East and West*, Halt Rinehart, New York, 1979.
4. Ninian Smart, *The Religious Experience of Mankind*, Collins, London, 1969

Punjabi Books:

1. ਧਾਲੀਵਾਲ, ਤੇਜਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਯਹੂਦੀ ਅਤੇ ਈਸਾਈ ਧਰਮ: ਇਕ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ, ਗ੍ਰੇਸੀਅਸ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਪਟਿਆਲਾ, 2009.
2. ਭੱਟੀ, ਕਰਤਾਰ ਚੰਦ, *ਈਸਾਈ ਧਰਮ: ਇਕ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ*, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1995.
3. ਮੈਸੀ, ਜੇਮਜ਼, *ਮਸੀਹੀਅਤ ਇਕ ਪਰਿਚਯ*, ਫਕੀਰ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1976.

M.A. RELIGIOUS STUDIES (SEMESTER-II)**COURSE-V
SIX SCHOOLS OF INDIAN PHILOSOPHY****Time: 3 Hours****Max. Marks: 100****Instructions for the Paper Setters:**

There will be five units i.e. I, II, III, IV, V. The units I to IV shall contain two questions. Students are required to answer at least one question from each unit. Each question will carry 15 marks. Unit V is compulsory. There will be ten 10 short answer questions, covering the whole syllabus. Each question will comprise of 4 marks.

UNIT-I**Introduction**

1. Characteristics of Indian Philosophy
2. Orthodox Systems : An Introduction
3. Heterodox Systems : An Introduction

UNIT-II**Samkhya-Yoga**

1. Samkhya
2. Yoga
3. Relation of Samkhya and Yoga

UNIT-III**Nyaya-Vaisheshika**

1. Nyaya
2. Vaisheshika
3. Relation of Nyaya and Vaisheshika

UNIT-IV**Mimansa-Vedanta**

1. Mimansa
2. Vedanta : Shankara and Ramanuja
3. Relation of Mimansa and Vedanta.

UNIT-V**Ten Short Answer Questions**

M.A. RELIGIOUS STUDIES (SEMESTER-II)

Suggested Readings:

English Books:

1. Bhattacharya, H. (Ed), *The Cultural Heritage of India*, Vol. III, The Ramakrishna Mission, Calcutta, 1969.
2. Chatterjee, S.C. and D.M. Datta, *An Introduction to Indian Philosophy*, Calcutta University Press, Calcutta, 1968.
3. Dasgupta, S., *A History of Indian Philosophy*, Vol.I, Moti Lal Banarsi Dass, Delhi, 1975.
4. Hiriyanna, M., *Outlines of Indian Philosophy*, George Allen and Unwin Ltd., London, 1971.
5. Muller, F.M., *The Six Systems of Indian Philosophy*, Associated Publishing House, New Delhi, 1973.
6. Radhakrishnan, S., *Indian Philosophy*, Vol.II, George Allen and Unwin Ltd., London, 1931.

Punjabi Books:

1. ਨਿਰਾਕਾਰੀ,ਆਰ.ਡੀ., *ਭਾਰਤੀ ਦਰਸ਼ਨ*, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1994
2. ਗੁਪਤਾ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਥ, *ਭਾਰਤੀ ਦਰਸ਼ਨ*, ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਟੈਕਸਟ ਬੁੱਕ ਬੋਰਡ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 1974.

M.A. RELIGIOUS STUDIES (SEMESTER-II)

COURSE-VI ISLAM AND SUFISM

Time: 3 Hours

Max. Marks: 100

Instructions for the Paper Setters:

There will be five units i.e. I, II, III, IV, V. The units I to IV shall contain two questions. Students are required to answer at least one question from each unit. Each question will carry 15 marks. Unit V is compulsory. There will be ten 10 short answer questions, covering the whole syllabus. Each question will comprise of 4 marks.

UNIT-I

Advent of Islam

1. Pre-Islamic Milieu of Arabia
2. Prophet Muhammad : Life and Mission
3. Quran Sharif

UNIT-II

Islam: Beliefs and Practices

1. Tauhid
2. Five Pillars of Islam
3. Day of Judgement

UNIT-III

Sufism: Origin and Development

1. Origin
2. Development
3. Basic Tenets

UNIT-IV

Major Sufi Silsilas

1. Chishti
2. Suharavardi
3. Qadari and Nakashbandi

UNIT-V

Ten Short Answer Questions

M.A. RELIGIOUS STUDIES (SEMESTER-II)

Suggested Readings:

English Books:

1. Amir Ali, *The Spirit of Islam*, Idarah-i-Adabiyat, Delhi, 1978,
2. Arberry, A.J., *Sufism*, Allen and Unwin Ltd., London, 1963.
3. Hitti, P.K., *History of the Arabs*, Macmillan, London, 1977.
4. Hugs Thomas, *Dictionary of Islam*, Munshi Ram Manohar Lal, New Delhi, 1995.
5. Muhammad Ali, *Religion of Islam*, S. Chand, New Delhi.
6. Nicholson, *Mystics of Islam*, Idarah-i-Adabiyat, Delhi, 1976.

Punjabi Books:

1. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ, 1970
2. ਸ਼ਾਰਦਾ, ਸਾਧੂ ਰਾਮ, ਸੂਫੀਮਤ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਸਾਹਿਤ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ, 1973.
3. ਗੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਇਸਲਾਮ ਤੇ ਸੂਫੀਵਾਦ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1986
4. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (ਮੱਧਕਾਲ), ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ, 1971.
5. ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਦੁਨੀਆਂ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ, 1960.
6. ਮੁਹੰਮਦ ਇਰਸ਼ਾਦ, ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਜੀਵਨ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1999

M.A. RELIGIOUS STUDIES (SEMESTER-II)**COURSE-VII
BHAKTI TRADITION OF MEDIEVAL INDIA****Time: 3 Hours****Max. Marks: 100****Instructions for the Paper Setters:**

There will be five units i.e. I, II, III, IV, V. The units I to IV shall contain two questions. Students are required to answer at least one question from each unit. Each question will carry 15 marks. Unit V is compulsory. There will be ten 10 short answer questions, covering the whole syllabus. Each question will comprise of 4 marks.

UNIT-I**Bhakti Tradition**

1. Bhakti : Definition and Meaning
2. Origin and Development of Bhakti Tradition
3. Bhakti Tradition of South and North India

UNIT-II**Sarguna Bhakti: Some Prominent Bhagats**

1. Bhagat Ramanand
2. Bhagat Surdas
3. Bhagat Tulsidas

UNIT-III**Nirguna Bhakti: Some Prominent Bhagats**

1. Bhagat Namdev
2. Bhagat Kabir
3. Bhagat Ravidas

UNIT-IV**Socio-Religious Impact of Bhakti on Indian Society**

1. Religion
2. Society and Culture
3. Politics

UNIT-V**Ten Short Answer Questions**

M.A. RELIGIOUS STUDIES (SEMESTER-II)

Suggested Readings:

English Books:

1. Bhattacharya, H. (Ed.), *The Heritage Cultural of India*, The Ramakrishna Mission, Calcutta, 1969.
2. Darshan Singh, *Indian Bhakti Tradition and Sikh Gurus*, Lyall Book Depot, Ludhiana, 1968.
3. Grewal, J.S., *Religious Movements and Institutions in Medieval India*, Oxford University Press, New Delhi, 2006

Punjabi Books:

1. ਸਾਬਰ, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ, *ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਸ਼੍ਰੋਤ ਪੁਸਤਕ*, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1984
2. ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ (ਭਗਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ), ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾਦਕ), ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
3. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, *ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਅਤੇ ਭਗਤੀ ਅੰਦੋਲਨ*, ਮਨਦੀਪ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 1970.

Hindi Books:

1. ਚਤੁਰਵੇਦੀ, ਪਰਸੂਰਾਮ, *ਉਤਰੀ ਭਾਰਤ ਕੀ ਸੰਤ ਪਰੰਪਰਾ*, ਭਾਰਤੀ ਭੰਡਾਰ, ਅਲਾਹਾਬਾਦ, 1964.
2. ਬੜਥਵਾਲ, ਪੀਤੰਬਰ ਦੱਤ, *ਹਿੰਦੀ ਕਾਵਯ ਮੇਂ ਨਿਰਗੁਣ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ*, (ਅਨੁਵਾਦਕ ਪਰਸੂਰਾਮ ਚਤੁਰਵੇਦੀ, ਸੰਪਾਦਕ ਭਗੀਰਥ ਮਸ਼ੂਰ), ਅਵਧ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ, ਲਖਨਊ, ਸੰਮਤ 2007.
3. ਮੁਨਸ਼ੀ ਰਾਮ, *ਭਗਤੀ ਕਾ ਵਿਕਾਸ*, ਚੌਖੰਭਾ ਵਿਦਿਆ ਭਵਨ, ਵਾਰਾਨਸੀ, 1958.
4. ਸ਼ਰਮਾ, ਹਰਵੰਸ਼ ਲਾਲ, ਮੱਧ ਕਾਲੀਨ ਨਿਰਗੁਣ ਭਗਤੀ ਸਾਧਨਾ, ਨਵੋਦਿਆ ਨਿਕੇਤਨ, ਵਾਰਾਨਸੀ ।
5. ਸਹਿਗਲ, ਮਨਮੋਹਨ, *ਸੰਤ ਕਾਵਿ ਕਾ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ*, ਭਾਰਤੋਂਦੂ ਭਵਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 1965

M.A. RELIGIOUS STUDIES (SEMESTER-II)**COURSE-VIII
ORIGIN AND DEVELOPMENT OF SIKH RELIGION****Time: 3 Hours****Max. Marks: 100****Instructions for the Paper Setters:**

There will be five units i.e. I, II, III, IV, V. The units I to IV shall contain two questions. Students are required to answer at least one question from each unit. Each question will carry 15 marks. Unit V is compulsory. There will be ten 10 short answer questions, covering the whole syllabus. Each question will comprise of 4 marks.

UNIT-I**Guru Nanak and the Foundation of Sikhism**

1. Milieu : Religious, Social and Political
2. Guru Nanak - The Founder of Sikhism
3. Mission of Guru Nanak

UNIT-II**Sikhism: From Guru Angad to Guru Arjan Dev**

1. Growth of Sikh Religion under Guru Angad, Guru Amar Das and Guru Ram Das.
2. Expansion and Consolidation under Guru Arjan Dev
3. Martyrdom of Guru Arjan Dev.

UNIT-III**Sikhism: Guru Hargobind to Guru Tegh Bahadur**

1. Guru Hargobind and the Institution of Miri-Piri.
2. Consolidation under Guru Har Rai
3. Guru Tegh Bahadur : Historical Concerns and Martyrdom

UNIT-IV**Guru Gobind Singh and Creation of Khalsa**

1. Guru Gobind Singh : Carrying on Guru Nanak's Mission
2. Baptism of Khalsa
3. Sikh Panth and Guru Granth

UNIT-V**Ten Short Answer Questions**

M.A. RELIGIOUS STUDIES (SEMESTER-II)

Suggested Readings:

English Books:

1. Banerjee, A.C., *Guru Nanak and His Times*, Punjabi University, Patiala, 1971.
2. Banerjee, I.B., *Evolution of the Khalsa*, A.Mukerjee & Co., Calcutta, 2 Vols., 1972.
3. Ganda Singh, *A Short History of the Sikhs*, Orient Longmans, Bombay, 1960.
4. Grewal, J.S., *Guru Nanak in History*, Punjab University, Chandigarh, 1979.
5. Grewal J.S. and Bal, S.S., *Guru Gobind Singh*, Punjab University, Chandigarh, 1967.
6. Harbans Singh (ed), *Perspective on Guru Nanak*, Punjabi University, Patiala, 1975.
7. Khushwant Singh, *History of Sikhs*, Oxford University Press, New Delhi, Vol. I, 1999.
8. Mann, Gurinder Singh, *The Making of Sikh Scripture*, Newyork, 2001
9. McLeod, W.H., *Guru Nanak and the Sikh Religion*, Oxford University Press, Delhi, 1976.
10. _____, *Evolution of Sikh Community*, Oxford University Press, Delhi, 1976.
11. Talib, G.S., *Guru Nanak: His personality and Vision*, 1969.
12. Teja Singh and Ganda Singh, *A Short History of the Sikhs: 1469-1765.Vol.I*, Punjabi University, Patiala, 1983.

Punjabi Books:

1. ਸੰਗ੍ਰਹ, ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ (ਡਾ.) *ਸਿੱਖ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਤੇ ਪਰੰਪਰਾ*, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ, 2013.
2. ਸਾਗਰ, ਸ.ਸ. ਤੇ ਮੋਹਨਜੀਤ, *ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਸਿਰਜਨਾ*, ਨਿਊ ਏਜ ਬੁੱਕ ਸੈਂਟਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1976
3. ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ, ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ, *ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ*, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1985
4. ਤਾਰਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ, *ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ*, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1976
5. ਢਿਲੋਂ, ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, *ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿੱਖ ਤੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ*, ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਦਰਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1997.
6. ਬੈਨਰਜੀ, ਇੰਦੂ ਭੂਸ਼ਣ, *ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ*, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, ਦੋ ਭਾਗ, 1976.
7. ਭਗਤ ਸਿੰਘ, *ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ*, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਟੈਕਸਟ ਬੁੱਕ ਬੋਰਡ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 1983.
8. ਰਾਏ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ, *ਖਾਲਸਾ ਸਿਰਜਣਾ ਤੇ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ*, ਵਿਗਿਆਨ ਭਾਰਤੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1999.
9. ਰਾਏ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ, *ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਇਤਿਹਾਸ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰ*, ਨਵੀਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1998.

M.A. RELIGIOUS STUDIES (SEMESTER-III)**COURSE-IX
HISTORY OF THE SIKHS (1709-1849)****Time: 3 Hours****Max. Marks: 100****Instructions for the Paper Setters:**

There will be five units i.e. I, II, III, IV, V. The units I to IV shall contain two questions. Students are required to answer at least one question from each unit. Each question will carry 15 marks. Unit V is compulsory. There will be ten 10 short answer questions, covering the whole syllabus. Each question will comprise of 4 marks.

UNIT-I**Banda Singh Bahadur**

1. Life and Mission
2. Achievements
3. Polity

UNIT-II**Sikh Misals**

1. Origin and Organisation of the Misals
2. Civil and Military Administration
3. Society under the Misals

UNIT-III**Maharaja Ranjit Singh**

1. Conquest and Consolidation
2. Polity and Economy
3. Social Organization

UNIT-IV**Cultural Heritage of the Sikhs**

1. Literature
2. Sikh Martial Art
3. Numismatics

UNIT-V**Ten Short Answer Questions**

M.A. RELIGIOUS STUDIES (SEMESTER-III)

Suggested Readings:

English Books:

1. Chopra, G.L., *The Punjab as a Sovereign State 1799-1839*, Vishveshvara Nand Vedic Research Institute, Hoshiarpur, 1960.
2. Grewal, J.S., *From Guru Nanak to Maharaja Ranjit Singh: Essays in Sikh History*, Guru Nanak Dev University, Amritsar, 1972.
3. _____, *The Reign of Maharaja Ranjit Singh, Sita Ram Kohli Memorial Lectures*, Punjabi University, Patiala, 1981.
4. Gupta, H.R., *History of the Sikhs (Vols. I-V)*, Munshi Ram Manohar Lal, Pvt.Ltd., New Delhi, 1982.
5. Gupta, P.L. and Sanjay Garg, *The Coins of Dal Khalsa and Lahore Darbar*, Deptt. of Cultural Affairs and Archeology, Govt. of Punjab, Chandigarh, 1989.
6. Hans Harri, *The Coins of the Sikhs*, Indian Coin Society, Nagpur, 1993.
7. Khushwant Singh, *History of Sikhs*, Oxford University Press, New Delhi, Vol.I, 1999.
8. Sinha, N.K., *Rise of Sikh Power*, A. Mukherjee & Co., Calcutta, 1973.
9. _____, *Ranjit Singh*, A. Mukharjee & Co., Calcuta, 1975.

Punjabi Books:

1. ਸਾਗਰ, ਸਬਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, *ਜਨਮ ਸਾਖੀ : ਸੰਵਾਦ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ*, ਵਾਰਸ ਸਾਹ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
2. ਸਾਬਰ, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ, *ਗਿਆਨ ਰਤਨਾਵਾਲੀ*, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ।
3. ਸੀਤਲ, ਸ.ਸ., *ਸਿੱਖ ਮਿਸਲਾਂ ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਘਰਾਣੇ*, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 1979.
4. ਹੋਤੀ, ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ, *ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਇਤਿਹਾਸ*, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1979.
5. ਜੇ.ਐਸ ਗਰੇਵਾਲ, *ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ*, ਨਿਊ ਏਜ ਬੁੱਕ ਸੈਂਟਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1983.
6. ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ, *ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ*, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1990
7. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, *ਸ਼ਸਤਰਨਾਮਾ*, ਚਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ।
8. ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਪਰਮਵੀਰ ਸਿੰਘ, *ਖ਼ਾਲਸਾਈ ਸ਼ਸਤਰ ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਮੂਲ ਆਧਾਰ ਗਤਕਾ*, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 2013.

M.A. RELIGIOUS STUDIES (SEMESTER-III)
COURSE-X
GURU GRANTH SAHIB AND DASAM GRANTH

Time: 3 Hours

Max. Marks: 100

Instructions for the Paper Setters:

There will be five units i.e. I, II, III, IV, V. The units I to IV shall contain two questions. Students are required to answer at least one question from each unit. Each question will carry 15 marks. Unit V is compulsory. There will be ten 10 short answer questions, covering the whole syllabus. Each question will comprise of 4 marks.

UNIT-I

Editing of Guru Granth Sahib

1. Guru Granth Sahib –An Introduction to the Scripture
2. Selection and Arrangement of Bani
3. Script and Language of Guru Granth Sahib

UNIT-II

Some Selected Banis of Guru Granth Sahib

1. Japuji Sahib
2. Anand Sahib
3. Sukhmani Sahib

UNIT-III

History of the Dasam Granth

1. History of the Text
2. Contents of the Dasam Granth
3. Dasam Granth as a Source of History

UNIT-IV

Study of Selected Compositions of Dasam Granth

1. Jaap Sahib
2. Akal Ustat
3. Zafarnama

UNIT-V

Ten Short Answer Questions

M.A. RELIGIOUS STUDIES (SEMESTER-III)

Suggested Readings:

English Books:

1. Ashta, Dharampal, *The Poetry of Dasam Granth*, Arun Prakashan, New Delhi, 1959.
2. Dhilon B.S., *Early Sikh Scriptural Tradition*, Singh Bros, Amritsar, 1984.
3. Kohli S.S., *A Critical Study of Adi Granth*, Moti Lal Banarsi Dass, Delhi, 1976.
4. Rohi, Rajinder kaur, *Guru Granth Sahib: Adhyatam te Vihar*, Punjabi University, Patiala, 2012
5. Rohi, Rajinder Kaur, *Japuji Sahib, Text and Translation*, Punjabi University, Patiala, 2004.

Punjabi Books:

1. ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ (ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ), *ਆਦਿ ਬੀੜ ਬਾਰੇ*, ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਦਰਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1970
2. _____, *ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ*, ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਦਰਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1960.
3. _____, *ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਆਕਰਣ*, ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਦਰਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1980.
4. ਗੁਰਬਖਸ਼ (ਜੀ.ਬੀ.) ਸਿੰਘ, *ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ ਦਾ ਜਨਮ ਤੇ ਵਿਕਾਸ*, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 1972.
5. ਜੱਗੀ, ਰਤਨ ਸਿੰਘ, *ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦਾ ਕਰਤਿਤਵ*, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ, ਫਾਇਰ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਲੇਨ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 1966.
6. ਤਾਰਨ ਸਿੰਘ, *ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਸਾਹਿਤਕ ਇਤਿਹਾਸ*, ਫਕੀਰ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1963.
7. _____, *ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ: ਰੂਪ ਤੇ ਰਸ*, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 1967.
8. ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ, *ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨ ਕਲਾ*, ਰਾਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ, 1969.
9. ਖੋਜ ਪਤ੍ਰਿਕਾ, (*ਬਾਣੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ*) ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ

Hindi Books:

1. ਜੱਗੀ, ਰਤਨ ਸਿੰਘ, *ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਕੀ ਪੌਰਾਣਿਕ ਪਿਸਠਭੂਮੀ*, ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ ਮੰਦਿਰ, ਦਿੱਲੀ, 1965.
2. ਮਹੀਪ ਸਿੰਘ, *ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਔਰ ਉਨਕੀ ਹਿੰਦੀ ਕਵਿਤਾ*, ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ, ਦਿੱਲੀ, 1969.

M.A. RELIGIOUS STUDIES (SEMESTER-III)

COURSE-XI

VARAN BHAI GURDAS AND JANAMSAKHI LITERATURE

Time: 3 Hours

Max. Marks: 100

Instructions for the Paper Setters:

There will be five units i.e. I, II, III, IV, V. The units I to IV shall contain two questions. Students are required to answer at least one question from each unit. Each question will carry 15 marks. Unit V is compulsory. There will be ten 10 short answer questions, covering the whole syllabus. Each question will comprise of 4 marks.

UNIT-I

Varan Bhai Gurdas: Introduction

1. Bhai Gurdas - Life and Times A General Introduction
2. Bhai Gurdas- An Interpreter of Gurbani
3. Varan Bhai Gurdas - A Source of Sikh History

UNIT-II

Study of Selected Vars

1. First Var
2. Tenth Var
3. Twenty- Fourth Var

UNIT-III

Introduction to the Janamsakhi Literature

1. Introduction of Janamsakhi Literature
2. Origin and Development of the Janamsakhi Tradition
3. Constituents of the Janamsakhis

UNIT-IV

Janamsakhi Form and Function

1. Janamsakhi Form
2. Purpose and Function of the Janamsakhis
3. The Janamsakhis as a Source of History.

UNIT-V

Ten Short Answer Questions

M.A. RELIGIOUS STUDIES (SEMESTER-III)

Suggested Readings:

English Books:

1. Hans, Surjit, *A Reconstruction of the Sikh History from Sikh Literature*, ABS Publishers, Jalandhar, 1982.
2. W.H. McLeod, *Guru Nanak and The Sikh Religion*, Oxford, 1968.
3. _____, *Early Sikh Tradition: A Study of the Janamsakhis*, Oxford, 1980.

Punjabi Books:

1. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ, ਵਾਰਾਂ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ-ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ, 1984.
2. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ, (ਡਾ), ਜਨਮਸਾਖੀਆਂ ਦਾ ਤਾਰਕਿਕ ਅਧਿਐਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 1970.
3. ਜੱਗੀ, ਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ: ਜੀਵਨੀ ਤੇ ਰਚਨਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1974.
4. ਪਿਆਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਬੰਧੀ ਤਿੰਨ ਖੋਜ-ਪੱਤਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1970.

M.A. RELIGIOUS STUDIES (SEMESTER-III)**COURSE-XII
PHILOSOPHY OF SIKHISM****Time: 3 Hours****Max. Marks: 100****Instructions for the Paper Setters:**

There will be five units i.e. I, II, III, IV, V. The units I to IV shall contain two questions. Students are required to answer at least one question from each unit. Each question will carry 15 marks. Unit V is compulsory. There will be ten 10 short answer questions, covering the whole syllabus. Each question will comprise of 4 marks.

UNIT-I**Metaphysics**

1. God
2. Cosmology
3. Man

UNIT-II**Epistemology**

1. Knowledge : Sources and Kinds
2. Relevance of Sikh Epistemology
3. Mysticism

UNIT-III**Axiology**

1. Values : Nature and Kinds
2. Karma and Retribution
3. Social and Political Ethics

UNIT-IV**Some major concepts of Sikh philosophy**

1. Guru
2. Sabad(Revelation)
3. Hukam and Raza

UNIT-V**Ten Short Answer Questions**

M.A. RELIGIOUS STUDIES (SEMESTER-III)

Suggested Readings:

English Books:

1. Avtar Singh, *Ethics of the Sikhs*, Punjabi University, Patiala, 1983.
2. Daljeet Singh, *Sikhism: A Comparative Study of Its Theology and Mysticism*, Sterling Publishers, New Delhi, 1979.
3. Shashi Bala, *Man Being and Meaning*, Guru Nanak Dev University, Amritsar, 1996.

Punjabi Books:

1. ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ, *ਗੁਰਮਤਿ ਦਰਸ਼ਨ*, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1969
2. ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਢਿਲੋਂ, *ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀ ਕੀਮਤ ਮੀਮਾਂਸਾ*, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1982.
3. ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ, *ਸਿੱਖ ਰਹੱਸਵਾਦ*, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1987.
4. ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ, (ਸੰਪਾ.), *ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਅਧਿਐਨ*, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2000.
5. ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ, *ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ*, ਨਵਯੁੱਗ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ, 1969.
6. ਰਾਏ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ, *ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਹਮ ਦਾ ਸੰਕਲਪ*, ਨਵੀਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1979.

M.A. RELIGIOUS STUDIES (SEMESTER-IV)
COURSE-XIII
EXEGETICAL TRADITIONS OF GURU GRANTH SAHIB

Time: 3 Hours

Max. Marks: 100

Instructions for the Paper Setters:

There will be five units i.e. I, II, III, IV, V. The units I to IV shall contain two questions. Students are required to answer at least one question from each unit. Each question will carry 15 marks. Unit V is compulsory. There will be ten 10 short answer questions covering the whole syllabus. Each question will comprise of 4 marks.

UNIT-I

Early Exegetical Traditions

1. Exegesis through the Scripture
2. Exegetical Approach of Bhai Gurdas
3. Exegetical Approach of Sodhi Meharban and his Successors

UNIT-II

Major Exegetical Traditions

1. Udasi Tradition
2. Nirmala Tradition
3. Gyani Tradition

UNIT-III

Singh Sabha Movement

1. Principal Ganga Singh
2. Bhai Vir Singh
3. Bhai Jodh Singh

UNIT-IV

Prominent Modern Exegeses

1. Prof. Sahib Singh
2. Prof. Teja Singh
3. Major English Translations of Gurbani : A Survey

UNIT-V

Ten Short Answer Questions

M.A. RELIGIOUS STUDIES (SEMESTER-IV)

Suggested Readings:

English Books:

1. Gurnek Singh, *Guru Granth Sahib: Interpretations, Meaning and Nature*, National Book Shop, Delhi, 1998.

Punjabi Books:

1. ਅਵਿਨਾਸ਼ ਕੌਰ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ - ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਰਚਨਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1983.
2. ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ (ਪ੍ਰੋ.) ਆਦਿ ਬੀੜ ਬਾਰੇ, ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਦਰਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1970.
3. _____, ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ, ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਦਰਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1960
4. _____, ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਆਕਰਣ, ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਦਰਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1980.
5. ਜੱਗੀ, ਰਤਨ ਸਿੰਘ (ਡਾ.), ਗੁਰਬਾਣੀ ਟੀਕੇ ਆਨੰਦਘਨ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪਟਿਆਲਾ, 1970
6. ਟੀਕਾਕਾਰੀ, ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1989.
7. ਤਾਰਨ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਵਿਆਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1985.
8. ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾਦਕ), ਨਿਰਮਲ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1981.
9. _____: ਭਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ: ਪਿਛੋਕੜ, ਰਚਨਾ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ. ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1989.
10. ਮਨਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ(ਡਾ.), ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਸੰਦਰਭ ਕੋਸ਼, ਵਿਗਿਆਨ ਭਾਰਤੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1999

M.A. RELIGIOUS STUDIES (SEMESTER-IV)**COURSE-XIV****THE RELIGIOUS MOVEMENTS OF 19TH AND EARLY 20TH CENTURY PUNJAB****Time: 3 Hours****Max. Marks: 100****Instructions for the Paper Setters:**

There will be five units i.e. I, II, III, IV, V. The units I to IV shall contain two questions. Students are required to answer at least one question from each unit. Each question will carry 15 marks. Unit V is compulsory. There will be ten 10 short answer questions, covering the whole syllabus. Each question will comprise of 4 marks.

UNIT-I**Major Religious Movements of the Sikhs**

1. Nirankari Movement: Origin and Development
2. Namdhari Movement: Origin and Development
3. Impact of Nirankari and Namdhari Movement on the Sikh Society

UNIT-II**Religious Movements under the British Raj**

1. Christian Missions
2. Arya Samaj Movement
3. Ahmadia Movement

UNIT-III**Singh Sabha Movement**

1. Origin and Development
2. Role of Singh Sabha Movement
3. Panch Khalsa Diwan

UNIT-IV**Gurdwara Reform Movement**

1. Origin and Development
2. Sikh Gurdwara Act 1925.
3. Impact of Gurdwara Reform Movement

UNIT-V**Ten Short Answer Questions**

M.A. RELIGIOUS STUDIES (SEMESTER-IV)

Suggested Readings:

English Books:

1. Bajwa, Fauja Singh, *Kuka Movement*, Moti Lal Banarsi Dass, New Delhi, 1965.
2. Farquhar, J.N., *Modern Religious Movements in India*, Munshi Ram Manohar Lal, New Delhi, 1967.
3. Kenneth Jones, *Arya Dharma*, Manohar Publishing House, New Delhi, 1976.
4. Khushwant Singh, *History of Sikhs*, Oxford University Press, New Delhi, 1979.
5. Sahni, Ruchi Ram, *Gurdwara Reform Movement*, Shiromani Gurdwara Prabandhak Committee, Amritsar, 1964.
6. Spencer Lavan, *Ahmediyah Movement: Past and Present*, Guru Nanak Dev University, Amritsar, 1976.
7. Webster, John, C.B., *The Nirankari Sikhs*, Macmillan, New Delhi, 1979.

Punjabi Books:

1. ਏ.ਸੀ.ਅਰੋੜਾ, *ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਲਹਿਰਾਂ*, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1989.
2. ਸਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਅਸ਼ੋਕ, *ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ*, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1955.
3. ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼, *ਅਕਾਲੀ ਮੋਰਚਿਆਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ*, ਨਵਯੁੱਗ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਨਵੀਂ ਦਿਲੀ, 1972.
4. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰ, *ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ*, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1987.
5. *ਪੰਜਾਬ*, (ਸੰਪਾਦਕ ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ), ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 1962.

M.A. RELIGIOUS STUDIES (SEMESTER-IV)**COURSE-XV
SOCIOLOGY OF THE SIKH RELIGION****Time: 3 Hours****Max. Marks: 100****Instructions for the Paper Setters:**

There will be five units i.e. I, II, III, IV, V. The units I to IV shall contain two questions. Students are required to answer at least one question from each unit. Each question will carry 15 marks. Unit V is compulsory. There will be ten 10 short answer questions, covering the whole syllabus. Each question will comprise of 4 marks.

UNIT-I**Introduction to the Sociology of Religion**

1. Major Concepts of Sociology: Society, Socialization, Group, Community, Society and Institution.
2. Sociological Approach to the Study of Religion (with special reference to Emile Durkheim, and Max Weber)
3. Religion and Society

UNIT-II**Sociological Precepts of Sikhism**

1. Goal of Human Life
2. Social Ethics: Justice, Equality and Freedom
3. Code of Conduct : Personal and Congregational

UNIT-III**Sikh Society**

1. Rejection of Caste System
2. Religious Festivals
3. Major Sikhs Sects: Udasis, Nirmalas, Sewa Panthis and Nihangs.

UNIT-IV**Sikh Institutions**

1. Guruship: Granth and Panth
2. Gurudwara, Sangat and Pangat
3. Sarbat Khalsa and Gurmata

UNIT-V**Ten Short Answer Questions**

M.A. RELIGIOUS STUDIES (SEMESTER-IV)

Suggested Readings:

English Books:

1. Avtar Singh, *Ethics of the Sikhs*, Punjabi University, Patiala, 1979.
2. Cole, W.D. & Sambhi, Piara Singh, *The Sikhs: Their Religion and Practices*, Vikas Publishing House, New Delhi, 1978.
3. Durkheim, Emile, *Elementary Forms of Religion*, George Allen & Unwin Ltd., London, 1976.
4. Kohli, S.S., *Sikh Ethics*, Munshi Ram Manohar Lal, New Delhi, 1975.
5. Moge, Reeca, *Sociology: An Introduction*, Holt Rinehart and Winston, New York, 1980.
6. McMullan C.O. (Ed.), *Rituals and Sacraments in Indian Religions*, I.S.P.C.K., Delhi, 1979.
7. Robertson, Ronald (Ed.), *Sociology of Religion*, Penguin Books, Middle England, 1969.
8. Weber Max, *The Protestant Ethics and the Spirit of Capitalism*, George Allen & Unwin, London, 1978.
9. Yinger, J. Milton, *The Scientific Study of Religion*, Crowell Collier and Macmillan, New York, 1970.

Punjabi Books:

1. ਅਮੋਲ, ਐਸ.ਐਸ., *ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ*, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, ਮਿਤੀਹੀਣ।
2. ਸੈਮੂਅਲ ਕੋਇਨਿੰਗ, *ਸਮਾਜ ਵਿਗਿਆਨ* (ਅਨੁਵਾਦਕ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਰਹਿਲ), ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1984.
3. *ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ*, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1998
4. ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ (ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ), *ਗੁਰਮਤਿ ਦਰਸ਼ਨ*, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1998
5. ਕਿੰਗਜ਼ਲੇਡੇਵਿਸ, *ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ*, ਅਨੁਵਾਦਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੰਮੂ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1971.
6. ਗੁਰਸ਼ਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਡਾ.) *ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਬਾਣੀ ਦਾ ਸਮਾਜ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਪਰਿਪੇਖ*, ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਦਰਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1998.
7. ਗੁਰੀਏ, ਜੇ.ਐਸ., *ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਜਾਤਾਂ ਅਤੇ ਨਸਲਾਂ*, ਅਨੁਵਾਦਕ ਐਨ.ਐਸ. ਸੋਢੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1977.
8. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ, *ਸਿੱਖ ਇਨਕਲਾਬ*, ਬਾਹਰੀ ਪਬਲਿਕੇਸ਼ਨਜ਼, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 1982.
9. ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ, ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ (ਡਾ.) *ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ*, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1998.
10. ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.) *ਨਿਰਮਲ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ*, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1981.
11. ਬਟੋਮੋਰ ਟੀ.ਬੀ., *ਸਮਾਜ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਜਾਣ ਪਛਾਣ* (ਅਨੁਵਾਦਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੰਮੂ), ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1972.
12. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਡਾ.), *ਬਾਬਾ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਤੇ ਉਦਾਸੀ ਮੱਤ*, ਨਵਜੁੱਗ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 1996.
13. ਮਾਰਕਸ ਏਂਗਲਜ਼, *ਧਰਮ*, ਪ੍ਰਗਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਮਾਸਕੋ, 1984.
14. ਮੈਕਾਈਵਰ ਤੇ ਚਾਰਲਸ ਐਚ.ਪੇਜ, *ਸਮਾਜ : ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ* (ਅਨੁਵਾਦਕ ਸਵਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ), ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1979.

M.A. RELIGIOUS STUDIES (SEMESTER-IV)**COURSE-XVI
PHILOSOPHY OF RELIGION****Time: 3 Hours****Max. Marks: 100****Instructions for the Paper Setters:**

There will be five units i.e. I, II, III, IV, V. The units I to IV shall contain two questions. Students are required to answer at least one question from each unit. Each question will carry 15 marks. Unit V is compulsory. There will be ten 10 short answer questions, covering the whole syllabus. Each question will comprise of 4 marks.

UNIT-I**Introduction**

1. Definition, Nature and Scope of Philosophy of Religion
2. Philosophy of Religion and Theology
3. Philosophy of Religion and Religion

UNIT-II**Religious Knowledge and Experience**

1. Religious Language
2. Religious Knowledge
3. Religious Experience

UNIT-III**Arguments for the Existence of God**

1. Ontological Argument
2. Cosmological Argument
3. Teleological and Moral Argument

UNIT-IV**Some Problems of Philosophy of Religion**

1. Problems of Free-Will and Determinism
2. Problem of Immortality
3. Problem of Evil

UNIT-V**Ten Short Answer Questions**

M.A. RELIGIOUS STUDIES (SEMESTER-IV)

Suggested Readings:

English Books:

1. G. Galloway, *The Philosophy of Religion*, T.T. Clark, 38 George Street, Edinburgh, 1960.
2. John H. Hick, *Philosophy of Religion*, Prentice Hall of India, Pvt. Ltd., New Delhi, 1978.
3. W. Rowe, W.J. Weinwright, *Philosophy of Religion*, Houghton Mifflin Company, USA, 1973.
4. Y. Masih, *Introduction of Religious Philosophy*, Moti Lal Banarsi Dass, New Delhi, 1971.

Punjabi Books:

1. ਵਜ਼ੀਰ ਸਿੰਘ, *ਧਰਮ ਦਾ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪੱਖ*, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1986.

Hindi Books:

1. ਸਿਨਹਾ ਹਰੇਂਦ੍ਰ ਪ੍ਰਸਾਦ, *ਧਰਮ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ*, ਮੋਤੀ ਲਾਲ ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ, ਦਿੱਲੀ, 1985.
2. ਮਸੀਹ ਯਾਕੂਬ, *ਸਮਾਨਤਾ ਧਰਮ ਦਰਸ਼ਨ*, ਮੋਤੀ ਲਾਲ ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ, ਦਿੱਲੀ, 1985.